

Miljöutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gränserna för Urho Kekkonens nationalpark

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gränserna för Urho Kekkonens nationalpark (RP 109/2018 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för betänkande

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Johanna Korpi, miljöministeriet
- regiondirektör Jyrki Tolonen, Forststyrelsen
- kommundirektör Viljo Pesonen, Sodankylä kommun.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om ändring av gränserna för Urho Kekkonens nationalpark. Gränserna ändras så att det från nationalparken avskiljs ett område i anslutning till Tankavaara naturum (9,3 hektar) och samtidigt ansluts till nationalparken det s.k. Suomun Ville-området (198 hektar).

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar, men med följande kommentarer.

Syftet med lagförslaget är att från Urho Kekkonens nationalpark avskilja ett område i anslutning till Tankavaara naturum, eftersom nationalparkens fredningsbestämmelser inte ger möjlighet att utveckla och utvidga användningen av området och verksamheten där, eller att bygga ut det i form av företagsverksamhet. Effekterna av att området avskiljs anses vara små eftersom detta 9,3 hektar stora område är beläget strax invid nationalparkens gräns och innehåller väg- och fastighets-servitut. Samtidigt föreslås det att nationalparken utökas med det cirka 198 hektar stora så kall-

Betänkande MiUB 8/2018 rd

ade Suomens Ville-området, som redan ägs av staten och är en del av Forststyrelsens balansräkning. Området är ett landskapsmässigt värdefullt och till naturtyperna mångsidigt åsområde, och det kommer att utgöra ett värdefullt komplement till nationalparkens naturvärden. Det avskilda området förblir en del av Natura 2000-nätverket. Enligt bedömningar väntas utvecklingen av Tankavaara-området inte försvåra fredningen av området i fortsättningen, eftersom det inte i närheten av naturumet har iakttagits några arter som ska skyddas enligt natur- eller fågeldirektivet.

Bakom avskiljandet ligger att antalet besökare i Tankavaara naturum har varit lågt redan länge och man har inte funnit några sätt att öka besökarantalet. Naturumet är också i behov av totalrenovering. Forststyrelsen anser det motiverat att på grund av krympande resurser avstå från fastigheten helt och hållet och för regionens del koncentrera naturumfunktioner och guidetjänster till Saariselkä. Utskottet ser det som viktigt att byggnaderna används på ett sätt som gynnar områdets utveckling. Sodankylä kommun har preliminärt uttryckt intresse för att köpa byggnaderna och hyra ut dem för logi- och restaurangtjänster. Om projektet genomförs och området åter väcker intresse bland turister, kan det uppstå nya jobb också här.

Utskottet konstaterar att nationalparkerna är mycket omtyckta utflyktsmål. År 2017 ökade besöken i nationalparker med 10 procent, medan deras antal uppskattades till 3,1 miljoner. Det utvidgade nätverket av nationalparker kräver satsningar, men dessutom belastas parkernas strukturer av eftersatt underhåll, som enligt vad Forststyrelsen uppskattar i sin utredning uppgår till omkring 44 miljoner euro. Utskottet vill betona att nätverket av nationalparker totalt sett bör gå att upprätthålla så att besökare kan erbjudas tillräckligt med guidning och framkomliga rutter, samtidigt som den värdefulla naturen skyddas mot slitage. Särskilt nationalparkerna i södra Finland är föremål för ett så stort intresse att trafiken bör styras till planerade rutter för att förhindra att terrängen slits. Det är viktigt att det i parkerna också finns områden dit besökare inte leds.

Statens satsningar i nationalparker och strövområden får samhället flerfaldigt tillbaka i form av lokal företagsamhet och arbetstillfällen. Staten finansierar bastjänsterna i nationalparker och strövområden genom budgetmedel. Näringssektorn skapar avgiftsbelagda turisttjänster i närområdena. I genomsnitt kan besökarnas spenderande i nationalparkerna betyda att mer än 10 euro för varje euro som satsats på friluftstjänster och naturum kommer närområdet till nytta. Ändå större är vinsterna i nationalparker som är belägna i turistområden.

I huvudsak betjänar vandringsvägarna turister som inkvarteras i stora semesteranläggningar och gör dagsutflykter i nationalparkerna. Särskilt för de som gör längre vandringar är nationalparkernas nätverk av ödestugor av väsentlig betydelse, men det är av stor betydelse också med tanke på vandrarnas säkerhet. Utskottet ser det som viktigt att se till att ödestugorna är tillräckligt många och att de hålls i gott skick.

Med tanke på en kostnadseffektiv resursanvändning ser utskottet det som befogat att avskilja Tankavaara-området från nationalparken. I Forststyrelsens ägarpolitiska riktlinjer betonas att verksamheten ska utvecklas enligt efterfrågan så att välfärdseffekterna i områdena växer och företagarna får fler möjligheter till affärsverksamhet. Som en åtgärd i Forststyrelsens och miljöministeriets resultatavtal (2018) betonas skapandet av förutsättningar för naturturism och naturrecreation genom att förbättra serviceutrustningen, guidningen och slitagetåligheten i för användningen centrala naturskydds- och strövområden och historiska objekt och att följa upp dessa om-

Betänkande MiUB 8/2018 rd

råden i termer av ekonomisk betydelse och övrig nytta. Utskottet vill betona att vid sidan av utveckling enligt efterfrågan bör det samtidigt ses till basservicen i mer perifera nationalparker och efterlysas möjligheter att stödja dem på andra tänkbara sätt. Utskottet anser således att exempelvis inkomsterna av försäljningen av byggnaden på det område som avskiljs bör riktas till utveckling av Urho Kekkonens nationalpark.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljöutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 109/2018 rd utan ändringar.

Helsingfors 4.10.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Satu Hassi gröna
vice ordförande Silvia Modig vänst
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Petri Honkonen cent
medlem Olli Immonen saf
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Rami Lehto saf
medlem Eeva-Maria Maijala cent
medlem Sanna Marin sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Sari Multala saml
medlem Riitta Myller sd
medlem Katja Taimela sd
medlem Ari Torniainen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.